

Boek & Doen

hannn.eu

Biblionet
Groningen

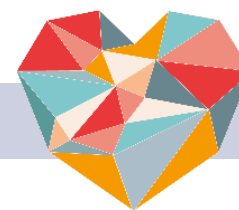

Dementia
in Cultural Mediation

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De activiteit

Titel van de activiteit

De titel van de activiteit is: **'Boek & Doen'**.

Samenvatting

Vanuit een boek wordt de activiteit Boek & Doen gecreëerd. In principe zijn alle boeken mogelijk: een kookboek, een boek over kleding of een boek met verhalen.

Door te luisteren, te praten of iets te doen met passende attributen en/of activiteiten die relevant zijn voor het boek, worden verschillende zintuigen aangesproken waardoor mensen met dementie het onderwerp echt ervaren.

Bij deze activiteit is gekozen voor reisboeken. Men wordt mee op reis genomen door het gebruik van boeken en foto's.

De persoon met dementie die aan de activiteit mee doet, kiest uit de verschillende reisboeken en bestemmingen een aantal afbeeldingen waar hij of zij wat bij voelt. Daar begint eigenlijk ook al het gesprek.

Het is natuurlijk niet voor niets dat iemand een bepaald boek of beeld uitkiest. Vaak zit daar al een bepaalde herinnering of een gevoel aan vast. Naar aanleiding van het gesprek wordt een afbeelding gekozen en dat is dan de plek waar de persoon die aan de activiteit mee doet, naar toe gaat.

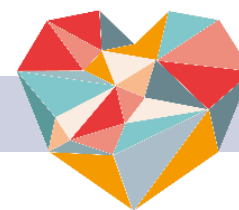
De ervaring is compleet doordat men zichzelf vervolgens in de omgeving van hun reisbestemming kunnen zien via een green screen en beeldscherm.

Zichzelf in die omgeving zien is natuurlijk een hele ervaring wat weer een goede aanleiding is om met elkaar in gesprek te gaan.

Als afronding wordt er van dat moment een foto gemaakt, deze wordt ter plekke uitgeprint en mee naar huis genomen. Een mooie herinnering aan dit moment en leuk om later met familie en vrienden nog weer verder over te praten.

De herinneringen en gevoelens die opkomen, verwijzen niet altijd naar plekken waar ze zijn geweest of graag naar toe wilden. Het zit soms ook in details. Een deelnemer kwam bijvoorbeeld schapen tegen in een boek. Daardoor moest ze ineens weer denken aan de vesten die ze zelf vroeger van schapenwol heeft gemaakt.

Inhoud

Doelgroep

Deze activiteit is vooral geschikt voor mensen in een vroeg of midden stadium van de dementie. Maar natuurlijk kan iemand waarbij de dementie al meer impact heeft ook voor de gezelligheid aanschuiven.

Het is toegankelijk voor mensen met dementie die nog thuis wonen maar ook voor mensen die reeds in een zorginstelling wonen.

Een fysieke beperking is geen probleem. Voor iemand die slechtziend is, is de activiteit misschien minder interessant maar wel van harte welkom natuurlijk.

Doel

Met deze activiteit worden deelnemers meegenomen naar een plek van verwondering.

Beeld, kunst en creativiteit zijn manieren om te ontsnappen aan de realiteit. Voor iemand met dementie is de realiteit soms verwarrend en niet altijd prettig. Met Boek & Doen krijgt die persoon even wat ruimte in het hoofd, gevoel en gedachten door ergens anders te zijn. Een plek waar die persoon mooie herinneringen aan heeft of misschien altijd al eens naar toe wilde.

Partners

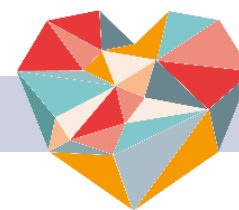
Afhankelijk van waar de activiteit wordt georganiseerd, zijn er extra partners of organisaties nodig.

Een bibliotheek is uitermate geschikt voor deze activiteit aangezien dit natuurlijk een plek is waar veel boeken en thema's aanwezig zijn en die locaties goed bereikbaar zijn.

De activiteit kan echter ook worden georganiseerd door en bij andere (culturele) organisaties, zorginstellingen of maatschappelijke initiatieven. Iedereen heeft wel boeken die hiervoor gebruikt kunnen worden.

De artiest en leider van Boek & Doen kan ook op locatie de activiteit verzorgen aangezien alle gebruikte materialen en apparatuur mobiel is. Boeken binnen een bepaald thema kunnen dan vanuit de bibliotheek worden meegenomen.

Praktisch

Locatie

‘Boek & Doen’ is een activiteit voor binnen en kan naast in een bibliotheek, worden georganiseerd op elke locatie die goed bereikbaar is en voldoet aan een aantal faciliteiten:

- De ruimte moet minimaal 3 x3 meter zijn, bij voorkeur groter. Dit om 2 meter afstand te hebben tussen het beeldscherm, green screen en de iPad op statief.
- Een muur van minimaal 2 meter zonder ramen of felle verlichting. Hier wordt het doek van de green screen geplaatst en het is belangrijk dat hier geen licht achter valt.
- Op of bij deze muur een stopcontact.
- Een beeldscherm of projector is gewenst (kan eventueel ook door de artiest of leider worden meegenomen).
- De mogelijkheid om een tafel met stoelen neer te zetten voor ongeveer 8 personen.
- De locatie is toegankelijk voor mensen met een beperking en mensen die met een rollator lopen of in een rolstoel zitten.

Dag, tijd & tijdsduur

De activiteit kan in principe op elk moment en op verschillende locaties worden georganiseerd.

Reserveer ruimschoots de tijd voor deze activiteit. Denk aan 2 à 3 uren. Het kan korter maar naast het uitkiezen van de afbeeldingen, is het in gesprek gaan met elkaar en herinneringen aan bestemmingen en foto's ophalen ook een groot onderdeel van de gehele ervaring. Een ochtend is hiervoor erg geschikt. Men is over het algemeen dan nog fris en actief.

Groepsgrootte

5 à 6 personen is een mooi aantal maar dit kan ook afhangen van de beschikbare ruimte op een locatie. Maak de groep niet te groot zodat er tijd en aandacht voor ieders verhalen is.

Organisatie & begeleiding

Naast de persoon die de activiteit leidt en de foto's maakt, zijn er nog twee begeleiders nodig. Dit kunnen twee medewerkers/vrijwilligers zijn van de bibliotheek of van de locatie waar de activiteit plaatsvindt. Deze houden het gesprek met de deelnemers gaande en kunnen alvast meehelpen bij het bekijken en uitkiezen van de boeken en afbeeldingen.

Materialen & faciliteiten

De volgende materialen zijn nodig:

- Een green screen (groen laken).
- Diverse (reis)boeken.
- Een iPad met daarop de app Veescape (daar worden de afbeeldingen mee gemaakt/geüpload).
- Statief voor de iPad.
- Verbindingsnoer van de iPad naar het beeldscherm (hdmi of vga ingang).
- Klein printertje voor het uitdraaien van de foto die de deelnemer meekrijgt.

Thee, koffie en iets lekkers wordt aangeboden en dient aanwezig te zijn.

Kosten

Als de activiteit in de bibliotheek wordt georganiseerd dan zijn er in principe geen kosten.

Wordt de activiteit op een andere locatie gevraagd, dan zijn er kosten voor de artiest/leider van de activiteit en eventuele materiaalkosten.

Badges

Een naamsticker voor iedereen wordt aangeraden zodat niemand namen hoeft te onthouden. Men kan elkaar persoonlijk aanspreken om onderlinge contacten te versterken.

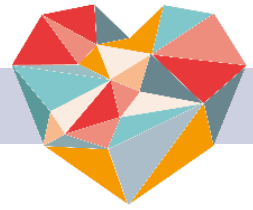
Aandenken

Van het moment dat iemand in de gekozen afbeelding staat, wordt een foto gemaakt die mee naar huis wordt genomen. Een mooie herinnering aan dit moment en leuk om later met familie en vrienden nog weer verder over te praten.

Na afloop

Tijdens de activiteit worden er foto's genomen (na toestemming). Deze foto's kunnen worden gedeeld op website en de social media kanalen van de betrokken organisaties. Maar kunnen ook aan familie van de deelnemers of de deelnemers zelf worden gestuurd.

Vanuit de persoon die heeft deelgenomen aan de activiteit, kan het leuk zijn om de meegekregen foto als kaart te versturen naar iemand met het bericht van 'hé, kijk, ik ben op vakantie geweest!'

Communicatie

Door een combinatie van flyers en berichten via digitale kanalen (website, social media) wordt de activiteit onder de aandacht gebracht.

Daarbij wordt gebruik gemaakt van eenvoudige taal en foto's zodat alles gemakkelijk te begrijpen is.

Flyers of posters kunnen worden opgehangen op plaatselijke prikboarden en worden uitgedeeld binnen de betrokken organisaties en aan bezoekers. Tevens kan de activiteit worden gedeeld binnen de eigen netwerken en andere kanalen voor bewoners en bezoekers.

Registratie

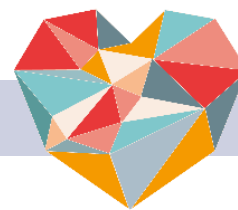
Aangezien er een maximum aantal deelnemers wordt aangeraden, is het belangrijk om met inschrijving te werken. Dit geeft tevens de nodige contactinformatie zodat er voor de activiteit informatie kan worden doorgegeven over de locatie, het tijdstip en overige praktische informatie.

Inschrijving bij de bibliotheek zelf kan via een aanmeldformulier op de website.

Wordt de activiteit op een andere locatie georganiseerd, dan loopt aanmelding via de activiteitenbegeleiders daar.

In alle gevallen ontvangt de persoon die zich heeft aangemeld, een bevestigingsmail met meer informatie over de activiteit.

Beschrijving & Programma

Vooraf

Zet de tafel en stoelen klaar en maak het gezellig. Leuk als de aankleding past bij het thema. Leg alvast een selectie van reisboeken en afbeeldingen op de tafel.

Zorg dat de koffie/thee en lekkers ook klaarstaat zodat de mensen wanneer ze binnenkomen, kunnen aanschuiven.

Programma

Geef iedereen een warm en persoonlijk welkom bij binnenkomst. Wanneer iedereen een plekje heeft gevonden, stellen de leider en begeleiders zichzelf kort voor.

Een korte voorstelronde van alle deelnemers volgt om een vertrouwde, gezellige sfeer te creëren.

Als iedereen zit en een kopje koffie of thee heeft, kan er langzaam op de boeken en afbeeldingen gewezen worden. Wat zien jullie? Wat spreekt aan? Wat denken jullie dat we gaan doen? Waar reageert iemand op? Ga daarover in gesprek.

Leg rustig uit wat de bedoeling is en wat er gaat gebeuren. Ga niet heel gestructureerd stappen en tijdstippen benoemen. Laat het ook vooral gebeuren. Kijk naar de mensen en beweeg mee.

Let ook op iemand die misschien wat stiller is en zelf geen boek of afbeelding pakt. Ga daar bij zitten en pak het samen verder op.

Ga dieper in op een foto die de deelnemer duidelijk aanspreekt en stel wat vragen. Hoe zou het zijn om daar te zijn? Is dit een bekende plek? Wat zou je willen doen als je daar bent. Kies daarna de definitieve foto die verder gebruikt wordt en ga met deze persoon naar de green screen.

De green screen kan in een hoek in dezelfde ruimte worden opgezet maar eventueel ook in een ruimte ernaast. Dit is afhankelijk van de locatie en wordt van te voren goed afgestemd.

Maak met de app Veescape op de iPad een foto van de afbeelding die wordt gebruikt en zet deze zover klaar (te zien op iPad en op het beeldscherm). Terwijl hier op wordt gewacht, kan een andere begeleider indien nodig in de tussentijd het gesprek gaande houden.

Zorg ervoor dat de persoon die voor de green screen staat, zichzelf ook goed ziet op het beeldscherm. Beweegt de persoon voor het doek, dan is die beweging ook te zien in de afbeelding op het scherm. Ga weer in gesprek. Wat ziet en voelt de persoon? Wat zou deze nu willen doen? Juichen op de berg of genieten van de zon? Wacht een mooi moment af om de foto te maken.

Als de foto is gemaakt dan gaat deze deelnemer terug naar de koffietafel en mag de volgende naar de green screen. Er blijft altijd een begeleider aan de koffietafel zitten bij de overige deelnemers.

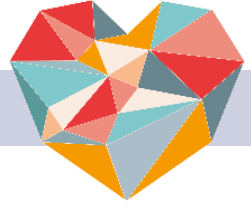
Als iedereen de reiservaring heeft beleefd, worden de foto's geprint en uitgedeeld.

Het geeft weer genoeg te bepraten om te zien en horen waar iedereen is 'geweest' en verhalen en herinneringen te delen.

Rond af en vraag aan alle deelnemers hoe ze deze ochtend hebben ervaren. Neem de tijd om van iedereen persoonlijk afscheid te nemen.

Evaluatie

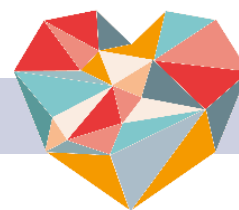

In de afronding wordt aan de deelnemers gevraagd hoe ze de activiteit hebben ervaren. In groepsverband wordt nagepraat. Wat vonden ze ervan? Wat voelden ze?

Achteraf wordt ook geëvalueerd met de betrokken organisatie(s) en de begeleiders. Wat is er opgevallen, wat ging heel goed, wat kan een volgende keer eventueel anders. Opmerkingen worden genoteerd zodat deze punten bij een volgende keer worden meegenomen tijdens het organiseren.

Checklist, wanneer wat doen

Een maand voor de activiteit

- Locatie bepalen.
- Op locatie kijken naar de ruimte en aanwezige faciliteiten.
- Afspreken welk thema, welke boeken.
- Hoeveel begeleiding is nodig.
- Regelen van begeleiders en eventuele overige hulp.
- Vooraankondiging activiteit.

Twee weken voor de activiteit

- Uitnodiging versturen, flyers ophangen, bericht op website en social media kanalen.
- Nogmaals locatiebezoek plus afspraak plaatselijke activiteitenbegeleider.

De week voor de activiteit

- Aanmeldingen/deelname bevestiging.
- Mail versturen met praktische informatie over locatie en activiteit.
- Materiaal en apparatuur controleren en check of er voldoende materialen zijn (o.a. fotopapier voor het printen).

De dag voor de activiteit

- Apparatuur checken en alle apparaten opladen.
- Materialen verzamelen.

Dag van de activiteit

- 60 minuten voor aanvang van de activiteit aanwezig zijn.
- Alles klaarzetten en installeren.
- Koffie/thee en lekkers klaarzetten.

Corona

Corona of een andere bijzondere omstandigheid kan problemen opleveren voor de activiteit maar geen grote belemmeringen. Zolang kleine groepen bij elkaar kunnen komen, kan het op afstand.

Aandachtspunten

